

עוד ציון דרך תל-אביבי חלף עם הגלים והזמן.

אין בתל-אביב כמעט צעיר אחד שגדל בעיר ובסביבתה ואשר לא ניסה אי פעם את כוחו בקליעה למטרה בטווח רחוק. רק מעטים הצליחו; הרובים של מועדון הקליעה היו רק לעתים רחוקות מאופסים כהלכה. בשנים האחרונות הפך המקום לגינה, בעיקר בגלל זיהום שפת הים, מעוט מספר המתרחצים. אבל היו ימים בהם המה מרוב מבקרים, ביחוד בתחילתו, כאשר עמד לא במקומו האחרון, מול שכונת מחלול, כי אם בקרבת המקום שבו נמצא עתה קפה פנורמה.

יחד עם טיר סוף מבול הים גם את בתי המרחצאות לנשים ולגברים. היו אלה שיינים של תקופה הנראית עתה טרום-מבולית. לפני קרוב ל-30 שנה, כאשר עזרה עיריית תל-אביב לבנות את המוסדות החשובים הללו, הם נראו אלגנטיים למדי, אף על פי שלא באותה מידה שהמרחצאות החמים היו אלגנטיים.

לא רק מוצגים. באותה תקופה היו על חוף ימה של תל-אביב ארבעה בנינים נכבדים, בסדר זה (מכוון יפו): הקאזינו; המרחצאות החמים, בנין אבן בו אפשר היה לזכות באמבט חם מימי הים, דבר שנחשב לנותן בריאות; שתי בבתות ארוכות ששמו שו מקום התלבשות לגברים לחוד ולנשים לחוד.

כאשר, עם התפתחותה של העיר, נתברר שארבעת הבנינים לא יוכלו להוסיף ולעמוד במקומם, נהרסו השנים הראשונים, בעוד שהשנים האחרונים, מהותם בנויים עץ, הוע' תקו בשלמותם למקום מרוחק, שם עמדו מיותמים שנים רבות, שמשו רק את הבודדים שלא רצו להתפשט ולהתלבש בגלוי על החוף.

לא רק למוצגי מוויאום ולספינות מפוארות כמו שמופגזין הביאו גלי הים נזק הרס. תושבי שכונות דלות, כמו מחלול בתל-אביב, וסמטאות יפואיות הסמוכות לים, נאלצו לני טוש את דירותיהם עד עבור תקופה. רבים אבדו את רכושם.

על היבשה לא הורגשה הסופה. מזג אויר קר, אך שמשי וללא רוח, שלט בה בזמן שבים השתללה הסופה. חשיבת אויר קר שגלש על פני הים התיכון מגיבלטר, הת נפץ אל חופי הארץ והלבנון, גרם לגלים שכמותם לא נראו בארץ שנים רבות מאז.

מפלגות

נצחון בישימו

היה זה מרשל צרפתי שאמר כי טבען של נשים הוא שהן מנצחות בשעה שהן נכנעות. לחטיבה לאחדות העבודה בתוך מפ"ם קרה השבוע, ההיפך: היא נכשלה כיון שהיא נצחה.

הנצחון בא כשהחליט הרוב במפלגה, ביוזמת אנשי השומר הצעיר, הנאמנים למנהיגיהם המסורתיים, לקבל את עיקר הדרישות של לאחדות העבודה: גינוי משפט פראג.

הגנה על מרכזי אורן והצגרת נאמנות לצ' יונות. כתוצאה מפשרה זו נמנע לפי שעה הפילוג במפ"ם, משה סנה נוצח אך נשאר במקומו.

המנהיגים התוססים יותר בסיעת לאחדות העבודה קיוו בסתר לבס שהם יכשלו, וכי המפלגה לא תקבל את דרישותיה. שהרי לו קרה כן, היה סוף סוף הפילוג. והם היו משכנעים את חבריהם הפחות-תוססים להקים מפלגה חדשה.

האיש שרצה בכך במיוחד היה יגאל אלון, איש גינוסר, שהמריץ בכיוון זה גם את ישראל גלילי, איש נען. השנים היו בטוחים שכמפלגה עצמאית הצליח סיעתם הרבה יותר מאשר כגלגל רביעי במרכבת מפ"ם. אשר כל אחד מארבעת גלגליה משתדל לנוע בכיוון שונה. אם משפט פראג לא הצליח לגרום לפילוג, מה יצליח?

מקל ימני לבי. ג'י.

כשהתכוננה תנועת-החרות לבחירות לכנסת השניה, באו אליה רוב מנהיגי אצ"ל לשעבר בדרישה תקיפה: למחוק משם התנועה את המלים "מיסודו של הארגון הצבאי הלאומי בארץ-ישראל".

הנימוק: התנועה הפוליטית אינה המשך ישיר של הארגון. הדור החדש הגדל בארץ, ושלא ידע את המחלוקת ההיסטורית בין אצ"ל וההגנה, יחשוב כי היתה דומה למחלוקת בין תנועות-החרות ומפא"י. הדרושה נתקבלה, התואו נמחק.

בינתיים פרשו רוב מפקדי אצ"ל מן התנועה. הדמות הבולטת ביותר מבחינה צבאית, עמיתו פגליון, קצין המיבצעים, לא הצטרף מלכתחילה, פרש לעסקים פרטיים (ייצור מכוונות), אחרי שנכזבה תקוותו להפוך איש מפתח במטה צה"ל. בדרכו הלך יעקב מרדור, קודמו של מנחם בגין בפיקוד אצ"ל, שהתל מטפל בייבוא בשר מחבש. כן פרשו: ערי ז'בוטינסקי, בנו של המנהיג הרביזיוניסטי הגדול, שפיתח לעצמו השקפות כנעניות; הלל (פיטר בגטון) קוקי, שחולל בשעתו מהפכה אצ"לית בשדה הפרסומת האמריקאית.

השבוע הגיע תהליך כמעט לידי גמר. בתרועת הצוצרה פרשו ממוסדות התנועה: שמואל תמיר, עורך-דינו של שילנסקי, שהיה סגן מפקד אצ"ל בירושלים; ושמואל מרלין, חברו של הלל קוק בועד האמריקאי, כיום מנהל בית-דפוס ומו"ל; ירמיהו הלפרין, לשעבר ראש בית-הספר הימי של בית-ד באיטליה של מוסוליני.

טענת הפרושים: תנועת החרות אינה תנ" עה מהפכנית, השואפת להפוך את המשטר הקיים, אלא מפלגה שוביית ככל שאר המפלגות. אשר שאיפתה העיקרית היא לחתור לקראת הסדר עם מפא"י. שמואל מרלין, שאמר לפני שנים כי "אצ"ל אינו אלא סוכנות היריות של הסוכנות היהודית", הגיע למס

הלומד בינתיים באוניברסיטה העברית בירושלים.

קנה כי תנועת החרות היא מקל ימני בידו של בי. ג'י.

טרור

מה אפשר לעשות?

ארבעה שבועות אחר שיד גיבורית שמה עצצה בחשכת ליל מאחרי גבו של עורך התבנית של העולם הזה, מצאה עוז למעשה גבורה גדול עוד יותר.

ביום הרביעי האחרון, בשעה 7 בערב, התגנבה קבוצת צעירים אל הגנים הירוק שמעד לפני מערכת העולם הזה, נתקף את השרשרת שלו, גנבה את המכונית (ראה מדור ה' טודעות).

ככל מעשיה של החבורה, היה גם מעשה

יוסף (במבי) יאירי נסיכה אחרונה בערבה

זה חסר תכלית ותועלת: הגיפם היה מבוטח במקומו המלא, את הנזק תישא חברת ביטוח מקומית.

באותו שבוע נפלו הפצצות מספר 5, 6 ו-7 במסע הטרור המשתולל בעונה זו. שתי הפצצות הראשונות הוטמנו באספה קומוניסטית בראשון-לציון, אך לא התפוצצו. אחרי התגרה שפרצה במקום בין מפריעים מאורגנים לבין שומרים ערבים מזוינים ב' אלות מבין אנשי מק"י, אסרה המשטרה את מזכיר מק"י.

מספר 7, פצצת חומר נפץ מרסק מן הסוג שהוסלה במערכת העולם הזה, הושלכה במי' עדון מק"י, רחוב הלל הזקן, תל-אביב. היא עקמה סוגר ברזל, ניפצה שמשא ממול. המ' בצעיה הגבורים לא העזו לקרב אל החלון במידה מספקת כדי שפצצתם תגרום לנזק אמיתי.

כל המקרים גם יחד הדגישו עוד יותר את איוולת היד של המשטרה, שתרומתה למלחמה בטרור הצטמצמה ברישום דו"חיים ומשיכת כתפיים. אמר קצין משטרה גבוה, כשדובר אתו על גל הטרור המחודש: "מה אפשר לעשות?"

היה נדמה ששאלה זו לא היתה נשאלת לו היו הנפגעים, כמו במקרה הטרור בבית פנקס ובמשרד החוקי, קרובים יותר ללב הממשלה.

מדיניות

ראש הממשלה הפריע

ראש הממשלה ושגריריו בחוץ לארץ הם שתי ידיים של גוף אחד — ממשלת ישראל. אך לא תמיד יודעת היד הימנית את אשר עושה השמאלית. ולעתים אף מפריעה יד אחת לפעולותיה של היד השנייה.

זאת אירע לאבא אבן, שגריר ישראל בארצות הברית וראש משלחת ישראל באו"ם. הוא הכיין, במיטב יכולתו, את הרקע להצבעה בעצרת האומות המאוחדות. היתה זו הצבעה חשובה: על הצעת שמונה המדינות הניט רלויות הקוראת למדינות ערב ולישראל לפ' תוח במשא ומתן ישיר, לשלום. ההצבעה המוקדמת, בועדה המדינית, בטרם הובא הי ענין להכרעת העצרת, הבטיחה סיכויים טר' ביים. קבלת ההצעה יכלה להיות גולת הכותרת במאמצי ישראל להשיג שלום עם שכנותיה. העיתונאי בא. הכל יכול היה ללכת למישרים, אילמלא העובדה שראש הממשלה קבל, ב-7 בדצמבר, לראיון את כתב הניו

ירק טיימס. בשיחה זו העמיד ראש הממשלה באופן ברור ושאינו משתמע לשתי פנים את היותה של ירושלים בירת ישראל. ענין עדין ומסובך, אשר אם כי הוא ברור לכל מדינות העולם, הן נכבדות שלא ידובר בו בגלוי, מוכנות לעצום עניינן ולהתעלם מעובדה קיימת זו.

מערכת הניו-יורק טיימס לא פרסמה, משום מה, את הראיון מיד, עכבה אותו שבועה ימים עד לדיון במליאת עצרת האומות המ' אוחדות.

יש אומרים: שכיבת העקוב היתה שקול עתונאי גרדא; טוב יהיה להוציא לאור את הסיחה ביום הדיון בצערה. יש אומרים: הדבר נעשה בהתייעצות עם גורמים שונים אשר היו מעוניינים בפרסום הסיחה דוקא ביום פתיחת העצרת. כדי להעמיד במצב בלתי נעים כמה מן המשלחות באומות המ' אוחדות, ביחוד משלחתן של האומות הק' תוליות, אשר לא תוכלנה לאחר פרסום ה' שיחה, להצביע בעד הצעת ההחלטה לשיחות שלום, בצורתה הנוכחית.

עדת המשלחת הרוסית ויתר משלחות המזרח היתה לוטה ערפלו. בכל הדיון בועדה המדינית אשר נמשך עשרות שעות לא אמרו הרוסים אלא שבעים מלה, אשר מהן אי אפשר היה להסיק מה תהיה עמדתם.

ההפתעה הגדולה. כבר שעות מספר לפני פתיחת הישיבה התברר לאנשי משלחת ישראל כי בדין זה יריע את הכף הראיון שנתן דוד בן-גוריון. במסדרונות האו"ם אמר נציג מדינה ניטרלית לארתור לוריא, קונסול כללי של ישראל בניו-יורק וחבר המשלחת לאו"ם: "בן-גוריון סדר אתכם קשות!"

ההפתעה לא היתה כלל הכתעה. הצעת ההחלטה נפלה ברוב גדול. התחרטו שמונה מדינות אמריקה הדרומית, קתוליות ברובן, שמו של דוד בן-גוריון לא נזכר בוויכוח, אך נציגי המדינות אשר התחרטו על הצבעתם הקודמת בועדה המדינית הדגישו כי "סוף סוף, אנחנו קתולים". הם סברו כי קתוליותם אינה מאפשרת להם לאשר רשמית את העוב' דה שירושלים היא בירת ישראל בכוח ובפועל.

אבא אבן מתרגז. התפרצותו של אבא אבן בפני עתונאי ישראלי באומות המאוחדות הוציאה את המרצע מן השק, הוא רמו לע' תונים כי בן-גוריון הכשיל את מאמציה של משלחת ישראל באומות המאוחדות. לשכת המודיעין הממשלתית בארץ מהרה להכחיש: אבא אבן לא אמר כדבר הזה.

אך העובדה ששארית עובדה, אם שתי ידיים מבצעות מלאכה אחת מן הרצוי שיהיה תי' אום ביניהן.

הנגב

רק לא במקום אחד

ליוסף יאירי, רכז חות שדה-בוקר בנגב, לא קראו מעולם בשמו. במבי היה הכנוי החביב על חבריו, התאים במיוחד לצעיר (24) בעל מצב הרוח העליו.

במבי, שכילה את צעירותו בחיפה, עבר להכשרה ביגור, הצטרף לפלמ"ח ב-1945. משיכה נסתרת לערכות הדרום הביאה אותו לנגב, בו לווה את השירות הראשונות "לניר" עם בתחילת הקרבות. המלאכה היתה מסוכנת, והוא נפצע פעם, כאשר מכוניתו עלתה על מוקש.

במבי, שלא היה מסוגל עוד לפעול בגודו בחיל קרבי, לא שמע לעצות חבריו, סרב לקבל גיב בעורף, אילץ את מפקדיו להעסיקו כסירה.

כאשר, בינואר 1950, שוחרר מהצבא, שוב לא מצא את מקומו אלא בנגב, עבד בקידוחים בבאר-שבע. כעבור חודשים מספר החליט להרחיב את שטח השכלתו, למד בתל אביב. אך הגעגועים לנוף הנגב שוב תקפו אותו, הניעוהו להצטרף לחוות שדה-בוקר, בה מילא תפקיד של רכז.

נסיעותיו התכופות לבירת הנגב, לקניית מיצרכים ולסידור עניני המשק, היו מפור' סמות בין תושבי הסביבה. שידעו כי כאשר במבי נוסע — יהיה טרמפ.

לפני שבועיים, כשמכונית ההנדסה של החווה נעצרה ליד באר-שבע בגלל קילקול, גררו במבי וחבריו את המכונית לנקודה הק' רובה, חיכו עד רדת הלילה לתיקונה.

כאשר אסף בדירכו את הטרמפיסט האחרון, נסע במהירות לעבר החווה. היתה זאת נסיע' תו האחרונה של במבי בערבות הנגב המ' אובקות. בדרך ראה מחסום, ניסה, בעזרת נוסעי המכונית, לפרוק, היריות שפילחו את האויר מן המארב השליכו את כולם ארצה. במבי היה היחיד שנפגע; בכתפו וריאו

